

Odlišné stanovisko sudcu Petra Straku vo veci sp. zn. PL. ÚS 22/2020

1. V súlade s § 67 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pripájam k nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 22/2020 zo 14. októbra 2020 odlišné stanovisko, ktoré má prevažne povahu doplňujúceho stanoviska (*concurring opinion*). Z historickej perspektívy nejde o žiadne novum, keďže tradíciu tohto typu odlišných stanovísk v našej ústavnoprávnej praxi už máme zavedenú. Tento typ odlišného stanoviska už priložili sudkyne Marianna Mochnáčová (I. ÚS 207/2012), Ivetta Macejková (PL. ÚS 4/2012) alebo sudca Peter Brňák (PL. ÚS 95/2011).

Odlišné stanovisko ponúka alternatívne riešenie abstraktnej kontroly ústavnosti opatrení úradu verejného zdravotníctva pri ohrození verejného zdravia.

Okrem toho poukazuje aj na dôležitosť odkazu pre aplikačnú prax trestných útvarov s dôrazom na potencionálne vysoké trestné sadzby za trestné činy spáchané počas núdzového stavu, ku ktorým ústavný súd mohol a mal zaujať jasné stanovisko spočívajúce v ústavnokonformnom (reštriktívnom) výklade Trestného zákona.

K otázke prijatia návrhu na ďalšie konanie

2. Zásadnú výhradu, ktorú som v rámci zasadnutia pléna ústavného súdu formuloval, bola výhrada súvisiaca s neodôvodneným oklieštením právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 129 ods. 6 ústavy. Ústavný súd podľa mojej mienky má realizovať svoje právomoci. Uvedené platí o to viac v prípade, ak ide o rozhodovanie v takej bezprecedentnej dobe, akou je doba spojená s pandémiou COVID-19.

3. V rámci predbežného prerokovania návrhu som preto v súlade s procesnými štandardmi predložil protinávrh, ktorého obsahom bolo prijatie návrhu na ďalšie konanie v celom rozsahu. Dôvodom bola tá skutočnosť, že ústavný súd bol už opakovane v histórii nútený kreovať svoju právomoc a nezriedka musel ústavu vykladať skôr extenzívne (por. napr. II. ÚS 80/01). Úlohou ústavného súdu je hľadať svoje miesto a pole pôsobnosti, pričom by malo byť zásadou, že vo svojej rozhodovacej činnosti za sebou „nepáli mosty“, najmä keď ide o historicky prvé rozhodnutie pri prieskume vyhlásenia núdzového stavu. Ústavný súd by preto vo všeobecnosti a ani v tejto veci nemal reštriktívne vykladať svoje vlastné právomoci, ktoré sú mu zverené priamo textom ústavy. Uvedené osobitne platí aj v prípade osobitného konania podľa čl. 129 ods. 6 ústavy o súlade rozhodnutia o vyhlásení výnimočného stavu alebo núdzového stavu a na toto rozhodnutie nadväzujúce ďalšie rozhodnutia.

4. Podľa môjho názoru by mala ústavnému súdu ostať právomoc podľa čl. 129 ods. 6 ústavy v čo najširšom rozsahu. K tomuto záveru ma vedie praktická skúsenosť (prvá vlna COVID-19), kde dochádzalo k obmedzovaniu základných práv a slobôd aj formou rôznorodých (aj neštandardných) aktov. Ocítame sa totiž v situácii, v ktorej nevieme predpokladať vývoj rýchlo sa šíriacej pandémie a ústavný súd pôsobí ako brzda pred prípadným excesívnym konaním štátnej moci.

5. Plne si uvedomujem zložitnosť procesov a vážnosť rozhodnutí, ktoré musí vláda Slovenskej republiky na dennej báze prijímať, no je úlohou ústavného súdu nikdy nerezignovať na pozíciu jediného nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti. Práve z uvedeného dôvodu nerozumiem aplikácii formalistickejšieho prístupu pri interpretácii ústavného textu v súvislosti s konaním podľa čl. 129 ods. 6 ústavy. Beriem do úvahy krátku 10-dňovú lehotu, v rámci ktorej musí byť doručená súdu replika odporcu v konaní a aj prijaté rozhodnutie pléna ústavného súdu, no práve výnimočnosť situácie nás „povoláva do služby“.

6. Osobitne by som chcel oceniť, že ústavný súd dodržal zákonnú lehotu desiatich dní aj napriek tej skutočnosti, že býva v teórii považovaná za lehotu poriadkovú. Aj napriek veľmi krátkej lehote som toho názoru, že otázka vyhlásenia núdzového stavu by si zaslúžila rozsiahlejšiu analýzu a širší diskurz. Pod tým však nemám na mysli snahu o hľadanie protizákonnosti a protiústavnosti za každú cenu, ale práve naopak. Vidím za tým úprimnú snahu preskúmať rozhodnutia štátu „o nás všetkých“ čo najširokospektrálnejšie, v rámci možností, ktoré nám doba desať dní ponúka.

7. Z uvedených dôvodov som teda navrhoval prijatie návrhu na ďalšie konanie v celom rozsahu aj za tú cenu, že preskúmané by boli len nosné časti súvisiacich rozhodnutí a nebol by čas sa venovať podrobne každému detailu. Samotná vláda vo svojej replike ocenila príspevok ústavného súdu do diskurzu o núdzovom stave *ergo* o legislatívnych riešeniach spojených s pandémiou COVID-19. Podľa môjho názoru v tejto súvislosti platí, že čím väčšie penzum predpisov by prešlo kontrolou ústavného súdu, tým väčšiu právnu relevanciu a istotu by to dodávalo postupom samotnej vlády a posilnilo by to aj dôveru spoločnosti vo vládu ako takú. Nejde teda o snahu uzurpovať si moc ústavným súdom, ale o snahu pomôcť. Aj v komparatívnom práve je všeobecne akceptované, že pri krízových situáciách nejde o to, určiť jediná inštitúciu, ktorá má konať (tradične exekutíva), ale ide o spoluprácu všetkých zložiek moci (vrátane súdov) v spoločnom ústavnom projekte (DYZENHAUS, D. State of Emergency. In: Oxford Handbook of Comparative Constitutional Law. Oxford, 2012, s. 461).

8. Keby som mal svoje výhrady ďalej konkretizovať, považujem argumentáciu ústavného súdu uvedenú v bode 35.2 uznesenia z predbežného prerokovania návrhu za neodôvodnene rigidnú. Je totiž primárne postavená na znení čl. 11 ods. 1 ústavného zákona o bezpečnosti štátu, ktoré ale hovorí o spôsobe vyhlasovania niektorých rozhodnutí prijatých na základe tohto ústavného zákona. Nejde teda o vyčerpávajúci počet rozhodnutí, ktoré by mali byť preskúmateľné podľa čl. 129 ods. 6 ústavy.

Odkazovaná dôvodová správa hovorí výlučne o výnimočnom (a nie posudzovanom núdzovom) stave, pričom používa podmieňovací spôsob („malo by ísť“). Nie som teda presvedčený o úmysle ústavodarcu umožniť prieskum výlučne rozhodnutí vlády vo vzťahu k núdzovému stavu prijatých na pôde ústavného zákona o bezpečnosti štátu, ale práve naopak, vidím v texte ústavy širšie možnosti prieskumu ústavným súdom. Aj keby hneď bol názor historického ústavodarcu konkluzívny (čo nie je), ani tak nemôže mať automaticky prednosť pred znením samotného ustanovenia ústavy (por. PL. ÚS 12/01, kde ústavný súd priznal historickému ústavodarcovi len subsidiárne postavenie). Napokon, pre právomoc ústavného súdu posudzovať súlad vyhlásenia núdzového stavu a naň nadväzujúce rozhodnutia je determinujúce znenie čl. 129 ods. 6 ústavy, a nie čl. 11 ods. 1 ústavného zákona o bezpečnosti štátu. Z uvedeného mi vyplýva, že nielen nariadenie vlády č. 269/2020 Z. z. z 30. septembra 2020 (body 35.3 až 35.6 uznesenia z predbežného prerokovania návrhu), ale aj opatrenia napadnuté skupinou poslancov sú spôsobilým predmetom ústavnoprávneho auditu skrz čl. 129 ods. 6 ústavy. V tejto súvislosti bude zaujímavé sledovať, ako sa ústavný súd vysporiada s prípadnými ústavnými sťažnosťami, ktoré budú namietat' rozhodnutia vlády vydanými v núdzovom stave. Historická skúsenosť je negatívna, keď ústavný súd takéto ústavné sťažnosti odmietol (I. ÚS 21/2012 a I. ÚS 85/2012), čo bolo opakovane kritizované v doktríne (ĽALÍK, M., ĽALÍK, M. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. Wolters Kluwer 2019. s. 540).

9. Chcem osobitne reagovať aj na repliku vlády, ktorá v súvislosti s prieskumom nariadenia vlády č. 269/2020 Z. z. z 30. septembra 2020 alebo iných obdobných aktov súvisiacich s núdzovým stavom vidí možnosť prieskumu jedine v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. b) ústavy. Uvedené konanie z môjho pohľadu nesleduje účel situácie spojenej s núdzovým stavom. Rovnako vidím aj absenciu potrebnej efektivity, poznajúc časovú náročnosť konania o súlade právnych predpisov.

10. Uvádzam, že konanie podľa čl. 129 ods. 6 ústavy vidím ako *lex specialis* ku konaniu podľa čl. 125 ods. 1 ústavy. Keď ústavodarca konštituoval priestor na konanie o súlade rozhodnutia o vyhlásení výnimočného stavu alebo núdzového stavu pred ústavným súdom, vedel, prečo tak činí. Rovnako svoje rácie má aj lehota desiatich dní, ktorej účelom má byť rýchlá a účinná ochrana pred prípadnými excesmi. Pripustením preferencie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy by podľa môjho názoru nebol naplnený zmysel poslania ústavného súdu v súvislosti s núdzovým stavom. Pokiaľ platí, že neskorá spravodlivosť nie je žiadna spravodlivosť (*justice delayed is justice denied*), konanie o súlade právnych predpisov podľa môjho názoru neposkytuje súdnu ochranu požadovanej rýchlosti. Aj v prípade, ak by prebehlo závratnou rýchlosťou (čo sa ešte nikdy nestalo) a ústavný súd by rozhodol po troch mesiacoch, bolo by to neskoro. Samotný núdzový stav totiž môže trvať maximálne 90 dní.

11. Osobitne by som sa rád vyjadril aj k problematike napádaných opatrení úradu verejného zdravotníctva. Vláda spochybňuje ich preskúmateľnosť nielen v konaní podľa čl. 129 ods. 6 ústavy, ale dokonca aj v akomkoľvek inom konaní, čo je v ústavnom štáte, ale aj v teórii konštitucionalizmu neakceptovateľný názor. Generálne prijatie tejto interpretácie by mohlo znamenať riziko neobmedzenej vlády prostredníctvom aktov neštandardnej povahy bez možnosti preskúmania ústavným súdom.

12. Väčšina pléna odkázala v bode 36 uznesenia z predbežného prerokovania návrhu na niekoľko senátnych rozhodnutí, kde sa ústavný súd vyjadril k právnej povahe opatrení úradu verejného zdravotníctva a k právomoci ústavného súdu preskúmať ich (I. ÚS 438/2020, II. ÚS 410/2020, III. ÚS 386/2020 alebo IV. ÚS 459/2020). Z obsahu odôvodnení uznesení v spomínaných konaniach vyplýva, že napadnuté opatrenie ako správny akt vydaný orgánom verejnej správy pri plnení jeho úloh má charakter hybridného správneho aktu. Má teda prvky individuálneho právneho aktu,

ako aj prvky normatívneho právneho aktu. Preskúmateľnosť opatrenia úradu v konaní o abstraktnej kontrole ústavnosti teda nie je vylúčená ani prijatými rozhodnutiami ústavného súdu. To, že sú preskúmateľné správnym súdom vďaka individuálnej zložke, neimplikuje podľa môjho názoru ich nepreskúmateľnosť plénom v osobitnom konaní podľa čl. 129 ods. 6 ústavy.

13. Rovnako je potrebné v záujme korektnosti uviesť, že k rozhodnutiu v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 386/2020 bolo priložené moje odlišné stanovisko, takže nešlo o rozhodnutie prijaté jednohlasne. V plnom rozsahu naň odkazujem a na tomto mieste uvádzam tam formulovaný abstrakt: *„Historicky výnimočná situácia, akou je aj prírodná katastrofa Covid-19, si vyžaduje výnimočný postup všetkých vrátane ústavného súdu, a to aj tým, že ak vo vzťahu k takejto špecifickej situácii nepredchádzala (ani nemohla) žiadna judikatúra, tak ústavný súd nemá odmietnuť ochranu základných práv z dôvodu nevyčerpania iných prostriedkov ochrany, ak tak neurobil ešte v čase, keď sťažovateľ mohol stihnúť uplatniť ochranu základného práva na inom súde.“* V predložení tohto doplnenia odôvodnenia teda vidím hlavne konzistenciu s mnou doteraz prezentovanými postojmi.

14. Nedá mi však aj v rámci tejto platformy neuviesť, že preskúmanie aktov v správnom súdnictve je síce možné, ale je zaťažené rovnakou systémovou výhradou ako konanie o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Rozhodnutie v správnom súdnictve, kde je pravdepodobné podanie kasačnej sťažnosti, sa taktiež ani len nepribližuje z časového hľadiska rozhodnutiu v 10-dňovej lehote, ktorú pri núdzovom stave má dodržať ústavný súd. S pravdepodobnosťou hraničiacou istote je potrebné počítať s tým, že rozhodnutie správneho súdu len v prvom stupni nenastane skôr, ako dôjde k vyčerpaniu maximálnej lehoty pre núdzový stav. To samo osebe otvára otázku efektivity súdnej ochrany.

15. Situácia by bola iná, keby sme v Správnom súdnom poriadku mali osobitné konanie obdobné konaniu o zrušení opatrenia všeobecnej povahy alebo jeho časti, ktoré majú v Českej republike. Tam má rozhodnutie správneho súdu účinky *erga omnes*. V našich podmienkach teda musí platiť, že rozhodnutie správneho súdu na základe všeobecnej správnej žaloby voči osobe, ktorá prišla zdravá do karanténneho centra a priamo tam sa nakazila ochorením COVID-19, pričom bola prepustená až po 3 týždňoch, nemôže automaticky znamenať zrušenie rozhodnutia aj voči osobe, ktorá bola v skrátenej karanténe trvajúcej len pár hodín vo štvorhviezdičkovom hoteli.

16. Osobitne by som chcel taktiež upozorniť na skutočnosť, že aktívnu legitimáciu v konaní podľa čl. 129 ods. 6 ústavy má len úzky okruh subjektov, konkrétne (a) najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, (b) prezident, (c) vláda a (d) generálny prokurátor. Nedá sa teda hovoriť o tom, že v prípade extenzívnej interpretácie a pripustenia širšej možnosti prieskumu by hrozil ústavnému súdu neúmerný nápad vecí, práve naopak. Vyriešením problému formou abstraktnej kontroly ústavnosti je ochrana širokospektrálna a práve čakanie na podania v konaniach o konkrétnej kontrole ústavnosti môže v budúcnosti spôsobiť neúmerné zaťaženie ústavného súdu bez možnosti účinkov nálezov *de facto erga omnes*.

Ku konaniu vo veci samej

17. Ako najvypuklejší problém vo vzťahu k realizovanému meritórnemu prieskumu sa mi javí aplikácia trestných kódexov v čase krízovej situácie. Moja výhrada smeruje výlučne k potrebe jednoznačne odmietnuť udeľovanie drakonických trestov v čase núdzového stavu. Podľa ustanovenia § 134 ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa krízovou situáciou rozumie aj núdzový stav. Preukázateľne sa vedie diskusia aj medzi právnymi expertmi a objavujú sa názory, podľa ktorých v čase vyhláseného núdzového stavu nie je iná možnosť, ako automaticky prihliadať na to, že trestný čin bol spáchaný počas krízovej situácie (k tomu napríklad názor prof. JUDr. Tomáša

Strémyho, PhD., prezentovaný pre portál aktuality.sk, dostupný na: <https://www.aktuality.sk/clanok/827126/nudzovy-stav-fico-kolikova-stremy-burda-kradez-utok-policajt-dozivotie/>).

18. Moje pochybnosti potvrdila aj samotná generálna prokuratúra (ktorá je v pozícii jedného z navrhovateľov tohto konania), ktorá z pozície obžaloby v trestných konaniach indikuje problém s hrozbou neúmerne vysokých trestov. Nepovažujem za ústavne akceptovateľné, ak by sa skutkové podstaty krádeže (§ 212 Trestného zákona) alebo sprenevery (§ 213 Trestného zákona) mali automaticky posudzovať s rozmedzím trestnej sadzby desať rokov až pätnásť rokov bez akéhokoľvek posudzovania väzby na krízovú situáciu. Rovnako sa nedokážem stotožniť napríklad s tým, že za útok na verejného činiteľa bude namiesto jedného až piatich rokov automaticky hroziť dvanásť až dvadsaťpäť rokov odňatia slobody. Zásahy do základných práv a slobôd, ktoré núdzový stav prináša, implikujú zvýšenú mieru nervozity v spoločnosti, čo môže vyústiť do afektívnych konaní. V udeľovaní takýchto trestov nevidím proporciu.

19. Zákonodarca v ostatnom období pristúpil k viacerým novelizáciám právnych predpisov, pričom nie ojedinele využíval aj inštitút skráteného legislatívneho konania. Bolo teda legitímne očakávať, že na opätovnú vlnu ochorenia COVID-19 bude štát plne pripravený aj s arzenálom riešení, ktoré pri prvom príchode ochorenia pripravené mať nemusel. Uvedené sa dotýka aj potenciálnej úpravy výšky trestov za trestné činy spáchané za krízovej situácie, no priamo s ňou nesúvisiacich.

20. Dodržiavanie poriadku a disciplíny v období núdzového stavu považujem za veľmi dôležité a v prípade porušenia zákona musí logicky nastať v zákonom predpokladaných prípadoch primeraná sankcia. Nedokážem sa stotožniť s tým, že sa ústavný súd už pri tejto príležitosti zdráha výslovne uviesť, aká je jediná

ústavnokonformná interpretácia trestného kódexu v tejto súvislosti. Uznávam, že prijatý nález v bode 64 na problém prísnejšieho trestania poukazuje, no nesúhlasím s tým, že nie je vecou ústavného súdu v tomto konaní vykladať aplikáciu kvalifikačného pojmu „krízová situácia“. Ako nedostatočnú vnímam konštatáciu ústavného súdu, že mu tento problém nie je „ľahostajný“. Ústavný súd má osobitú, a to ústavnoprávnu autoritu, ktorá je bezpochyby silnejšia aj z toho titulu, že s veľkou pravdepodobnosťou bude posudzovať primeranosť trestov za trestné činy spáchané počas núdzového stavu, ktoré uložia trestné sudy. Artikuláciou ústavnokonformného výkladu Trestného zákona by ústavný súd pomohol súdom vyrovnat' sa na jednej strane so znením zákona a na druhej strane s povinnosťou vyložiť zákon (a uložiť trest) v súlade s ústavou a judikatúrou ústavného súdu (napr. PL. ÚS 106/2011, PL. ÚS 6/09).

21. Primárnou úlohou ústavného súdu je ochraňovať ústavnosť prostredníctvom interpretácie ústavného textu. A nielen úlohou, ale dokonca povinnosťou. Ústavný súd nemá čakať na budúce šance, ale má využívať poskytnuté príležitosti na to, aby hovoril. To platí o to viac v prípadoch, keď samotná právna veda a prax poukazujú na prakticky hroziace problémy. Rozhodnutie načrtáva jedno z možných riešení prostredníctvom účinku spätosti (retroaktivity), no to je možné len za predpokladu novelizácie právnej úpravy, ktorá ale nikdy nie je istá, kým ochrana ústavnosti sa musí vykonávať „tu a teraz“. Ústavný súd sa teda nemôže spoliehať na zhovievavosť orgánov činných v trestnom konaní, súdov alebo na budúcu aktivitu zákonodarcu, ktorý pripustil novelizáciu právneho predpisu. Ústavný súd má vykladať právny stav *de constitutione et lege lata*, a tak pomôcť iným orgánom verejnej moci pri zložitej úlohe ochrany ústavnosti v núdzovom stave.

22. Ak právna úprava mlčí alebo trpí eventuálnym nedostatkom, do hry sa dostávajú výkladové pravidlá, pričom platia isté obmedzenia. Do popredia sa jednoznačne dostáva práve výklad ústavnokonformný a eurokonformný, pričom nemožno zabúdať

ani na povinnosť aplikovať napríklad princíp *in dubio pro liberatate*. Viera v právny štát mi napovedá, že nemôžeme pripustiť takú aplikáciu Trestného zákona, keď krízovú situáciu ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby pri jednotlivých skutkových podstatách trestných činov, budeme aplikovať automaticky *erga omnes* bez toho, aby boli podrobne zvážené okolnosti spáchania daného trestného činu. Ako riziko považujem aj len ojedinelú excesívnu interpretáciu v neprospech slabšieho.

23. Konanie podľa čl. 129 ods. 6 ústavy je konaním o abstraktnej kontrole ústavnosti, pričom je bezpochyby dobrou príležitosťou, ako formulovať generálne poslanstvo. To by malo spočívať v tom, že jedinou ústavnokonformnou interpretáciou Trestného zákona je taký výklad, ktorý požaduje konanie páchatel'a, ktoré je v bezprostrednej príčinnej súvislosti s krízovou situáciou (napríklad ak dôjde ku krádeži respirátorov typu FF3 zo skladu nemocnice). Automatická aplikácia vyšších trestných sadzieb bez hľadania kauzálneho nexusu bude v rozpore s generálnou interpretačnou normou, ktorú obsahuje čl. 152 ods. 4 ústavy. Nepovažujem za účelné čakať, kým sa táto otázka stane predmetom prieskumu v konaní o individuálnej (konkrétnej) kontrole ústavnosti v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

24. Mojou motiváciou je okrem iného zabránenie nadmernej zaťažnosti ústavného súdu konaniami podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, kde dôjde k ústavne neakceptovateľnej aplikácii kvalifikačného pojmu „krízová situácia“. Ak totiž tento výklad bude aplikovaný zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov, nebude nutný zásah ústavného súdu v konaniach týkajúcich sa konkrétnej kontroly ústavnosti.

K výsledku konania podľa čl. 129 ods. 6 ústavy

25. To, že prieskumná právomoc ústavného súdu, ktorá nateraz vyústila k záveru o ústavnej konformite vyhláseného núdzového stavu, neznamená neobmedzenú

právomoc vlády robiť akékoľvek rozhodnutia. Krízové situácie môžu plodiť chybičky, ktoré sú dôsledkom nutnosti rozhodovať „tu a teraz“, ale dôležitá je vždy ochota vládcu chyby si priznať a napraviť ich. Stále je potrebné mať na zreteli požiadavku proporcionality, ktorá môže byť v budúcnosti opätovne testovaná.

26. Stále platí generálna interpretačná norma obsiahnutá v čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorej výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade ústavou. Na uvedené musí ústavodarca, zákonodarca ale aj výkonná moc pamätať v tejto dobe oveľa intenzívnejšie ako obvykle. Tak, ako ústavný súd dodnes rieši individuálne prípady povinného zakaranténovania osôb viažuce sa prvú vlnu ochorenia COVID-19, bude s veľkou pravdepodobnosťou raz posudzovať aj ústavnosť krokov štátu v konaniach podľa čl. 127 ústavy v druhej vlne. Odkaz na prijatý nález v konaní vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 22/2020 však nemusí byť automatickou garanciou úspechu štátu v prípade, ak interpretácia sporného rozhodnutia alebo postupu bude vykazovať znaky ústavnej diskonformity.

27. Úlohou ústavného súdnictva a súdnej kontroly ústavnosti ako takej je limitácia absolútnej kontroly moci panovníka a zaistenie dodržiavania základných práv a slobôd (k tomu pozri napríklad OROSZ, L., SVÁK, J., BALOG, B. Základy teórie konštitucionalizmu. 2. vydanie, Bratislava : EUROKÓDEX s. r. o., 2012. 544 s., str. 130), a teda musí sa nahlas ozvať v prípade neprípustného zásahu. Vláda má mimoriadne sťažené vládnutie. No ústavný súd musí ostať bdely aj v týchto pohnutých časoch a práve viac než kedykoľvek predtým, keďže aj z ústavnoprávneho hľadiska zažívame bezprecedentnú dobu. Prezident Václav Havel vo svojom prejave k občanom ČSFR 17. novembra 1991 povedal: *„Milí spoluobčané, kdysi jsem řekl na jedné z velkých manifestací, že pravda a láska musí zvítězit nad lží a nenávisť. Dnes bych k tomu rád přidal, že rozum, pokora a odpovědnost musí zvítězit nad krátkozrakostí, pýchou a svévolí.“* Ja by som rád dodal, že v týchto časoch je práve ústavný súd tou

inštitúciou, ktorá sa musí dívať do diaľky, opatrovať pokoru a nedovoliť svojvôľu.
Len tak učiní za dosť svojmu poslaniu.

V Košiciach 14. októbra 2020

Peter Straka, sudca